

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การเสนอผลการศึกษาเรื่องการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย จำนวนทั้งสิ้น 42 โรงเรียน เป็นการศึกษา
เชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มประชากรจำนวน
84 คน (ผู้บริหาร 1 คน ต่อโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารที่รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกัน
ยาเสพติดในโรงเรียน 1 คนต่อโรงเรียน รวมเป็นโรงเรียนละ 2 คน) ได้รับแบบสอบถามกลับคืน
ทุกฉบับ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	75	89.29
หญิง	9	10.71
อายุ		
ต่ำกว่า 40 ปี	23	27.38
40 – 50 ปี	40	47.62
มากกว่า 50 ปี	21	25.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	68	80.95
ปริญญาโท	16	19.05
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการ	34	40.48
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง	34	40.48
อาจารย์ใหญ่	6	7.14
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง	6	7.14
ครูใหญ่	2	2.38
ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายปกครอง	2	2.38
ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร		
ต่ำกว่า 20 ปี	52	61.91
20 – 30 ปี	24	28.57
มากกว่า 30 ปี	8	9.52

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (89.29) ที่เหลือเป็นเพศหญิง (10.71) มีอายุระหว่าง 40-50 ปี (47.62) มากที่สุด รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 40 ปี (27.38) และอายุมากกว่า 50 ปี (25.00) ตามลำดับ วุฒิการศึกษามี 2 ระดับ ได้แก่ ปริญญาตรี (80.95) และปริญญาโท (19.05)

ตำแหน่งปัจจุบันอยู่ในตำแหน่งผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง (40.48) มากที่สุด รองลงมา เป็นอาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง (7.14) ที่เหลือเป็น ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายปกครอง (2.38) ตามลำดับ ในด้านประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารนั้น พบว่า มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารต่ำกว่า 20 ปี (61.91) รองลงมาคือประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารในระหว่าง 20-30 ปี (28.57) ที่เหลือเพียงร้อยละ 9.52 เป็นผู้บริหารมาแล้วกว่า 30 ปี

ตารางที่ 2 การปฏิบัติงานของผู้บริหารด้านการป้องกันยาเสพติด

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านป้องกันยาเสพติด		
ต่ำกว่า 20 ปี	69	82.14
20 - 30 ปี	14	16.67
มากกว่า 30 ปี	1	1.19
ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด		
ในโรงเรียน		
เคย	52	61.90
ไม่เคย	32	38.10
งานที่ทำนอกเหนือจากงานป้องกันยาเสพติด		
งานฝ่ายบริหาร	47	55.95
งานฝ่ายปกครอง	45	53.57
งานปฏิบัติการสอน	28	33.33
งานวางแผนการพัฒนา	18	21.43
งานฝ่ายบริการ	11	13.09
งานฝ่ายวิชาการ	9	10.71
งานฝ่ายแนะแนว	7	8.33

จากตารางที่ 2 พบว่าประสบการณ์ของผู้บริหารในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันยาเสพติดส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ต่ำกว่า 20 ปี (82.14) รองลงมา มีประสบการณ์ 20-30 ปี (16.67) และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านป้องกันยาเสพติดมากกว่า 30 ปี น้อยที่สุด (1.19) และกว่าครึ่งหนึ่ง ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมาแล้ว (61.90) ที่เหลือ (38.10) ตอบว่า ยังไม่เคยผ่านการอบรมดังกล่าว

การให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ทำนอกเหนือจากงานป้องกันยาเสพติด พบว่า มากกว่าครึ่ง (55.95) ปฏิบัติงานด้านบริหาร รองลงมา ปฏิบัติงานด้านการปกครอง (53.57) งานปฏิบัติการสอน (33.33) งานวางแผนการพัฒนา (21.43) งานฝ่ายบริการ (13.09) งานฝ่ายวิชาการ (10.71) และงานฝ่ายแนะแนว (8.33) ตามลำดับ

สภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตารางที่ 3 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 500 คน)	10	23.82
ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500-1,499 คน)	25	59.52
ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,500-2,499 คน)	4	9.52
ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)	3	7.14
สถานที่ตั้งของโรงเรียน		
ใกล้ถนนใหญ่	27	64.29
ใกล้บ้านพักอาศัย	18	42.86
ใกล้สถานที่ราชการ	9	21.43
ใกล้แหล่งอบายมุข	5	11.90
ใกล้ชุมชนแออัด	4	9.52
ใกล้ศูนย์การค้า	2	4.76
ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม	1	2.38
จำนวนอาจารย์ปฏิบัติการสอนจริง		
น้อยกว่า 30 คน	17	40.48
30 - 50 คน	13	30.95
มากกว่า 50 คน	12	28.57

จากตารางที่ 3 พบว่า โรงเรียนเกินกว่าครึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง (59.52) รองลงมาเป็นขนาดเล็ก (23.82) ขนาดใหญ่ (9.52) ขนาดใหญ่พิเศษ (7.14) ตามลำดับ สถานที่ตั้งของโรงเรียนนั้น มากกว่าครึ่งอยู่ใกล้ถนนใหญ่ (64.29) รองลงมาใกล้บ้านพักอาศัย (42.86) ใกล้สถานที่ราชการ (21.43) ใกล้แหล่งอบายมุข (11.90) ใกล้ชุมชนแออัด (9.52) ใกล้ศูนย์การค้า (4.76) ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม (2.38) ตามลำดับ สำหรับอาจารย์ที่ปฏิบัติ การสอนจริง มีจำนวนน้อยกว่า 30 คน (40.48) รองลงมามีอาจารย์ปฏิบัติการสอน ระหว่าง 30-50 คน (30.95) และที่เหลือมีอาจารย์ปฏิบัติการสอนมากกว่า 50 คน (28.57)

ตารางที่ 4 สภาพทั่วไปของโรงเรียนด้านยาเสพติด

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การสำรวจเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของนักเรียน		
มี	39	92.86
ไม่มี	3	7.14
ยาเสพติดที่พบมีการแพร่ระบาดในโรงเรียน		
บุหรี	34	80.95
แอมเฟตามีน	26	61.90
สารระเหย	17	40.48
สุรา	12	28.57
สาเหตุการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน		
นักเรียนนำมาเสพในโรงเรียน	27	64.29
โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งซื้อขายยาเสพติด	18	42.86
นักเรียนนำมาขายในโรงเรียน	10	23.81
บุคคลากรในโรงเรียนนำมาขาย	9	21.43
บุคคลภายนอกนำมาขายในโรงเรียน	1	2.38
สถานที่ที่นักเรียนมั่วสุมยาเสพติดในโรงเรียน		
ห้องน้ำ ห้องส้วม	32	76.19
หลังอาคารเรียน	5	11.90
ริมรั้วโรงเรียน	3	7.14
มุมตึก	2	4.76
สนามกีฬา	2	4.76

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
นอกโรงเรียน		
บ้าน	19	45.24
วัด	8	19.25
ตามหมู่บ้านใกล้เคียง	8	19.25
ข้างรั้วโรงเรียน	6	14.29
แหล่งซื้อขายยาเสพติดของนักเรียน		
ร้านค้าทั่วไป	11	26.19
หมู่บ้านข้างเคียง	11	26.19
ร้านขายของชำ	10	23.81
สถานเริงรมย์	6	14.29
โรงเรียน	5	11.90
ชุมชนแออัด	4	9.52
ร้านขายยา	2	4.76

จากตารางที่ 4 พบว่า โรงเรียนเกือบทุกแห่ง มีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดของนักเรียน (92.86) มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ตอบว่าไม่ได้สำรวจข้อมูลดังกล่าว (7.14) และพบว่ายาเสพติดที่แพร่ระบาดในโรงเรียนมากที่สุดคือบุหรี่ (80.95) รองลงมาคือแอมเฟตามีน (61.90) สารระเหย (40.48) และสุรา (28.57) ตามลำดับ ส่วนสาเหตุของการแพร่ระบาดยาเสพติดในโรงเรียน เกินกว่าครึ่งนักเรียนนำมาเสพในโรงเรียน (64.29) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งซื้อขายยาเสพติด (42.86) นักเรียนนำมาขายในโรงเรียน (23.81) บุคลากรในโรงเรียนนำมาขาย (21.43) และที่เหลือเพียงเล็กน้อยคือ

บุคคลภายนอกนำมาขายในโรงเรียน (2.38) สถานที่ที่นักเรียนมีวสุมยาเสพติดภายในโรงเรียนนั้นพบว่า มากกว่า 2 ใน 3 จะมีวสุมบริเวณห้องน้ำห้องส้วม (76.19) รองลงมาเป็นหลังอาคารเรียน (11.90) ริมรั้วโรงเรียน (7.14) และในจำนวนที่เท่ากัน คือ มุมตึกและสนามกีฬา (4.76) สำหรับภายนอกโรงเรียนนั้นพบว่า แหล่งที่นักเรียนมีวสุมยาเสพติดมากที่สุด คือ ที่บ้าน (45.24) รองลงมา คือ วัด (19.25) ตามหมู่บ้านใกล้เคียง (19.25) ข้างรั้วโรงเรียน (14.29) ตามลำดับ ส่วนแหล่งซื้อขายยาเสพติดของนักเรียนนั้นพบว่า ซื้อจากร้านค้าทั่วไปและหมู่บ้านข้างเคียงเท่ากัน (26.19) รองลงมา ได้แก่ ร้านขายของชำ (23.81) สถานเริงรมย์ (14.29) โรงเรียน (11.90) ชุมชนแออัด (9.52) และร้านขายยา (4.76) ตามลำดับ

สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

ตารางที่ 5 การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การสอดแทรกความรู้และวิธีป้องกันยาเสพติดใน การเรียนการสอน		
มี	84	100
ไม่มี	—	—
การจัดเอกสาร แผ่นพับ เรื่องยาเสพติดแจกครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง		
มี	77	91.67
ไม่มี	7	8.33
การจัดป้ายประกาศข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด		
มี	84	100
ไม่มี	—	—
การพัฒนากระบวนการและ เครื่องมือในการฝึกอบรมชีวิต ที่จำเป็น เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง		
มี	66	78.57
ไม่มี	18	21.43

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติด		
การจัดป้ายประกาศ	83	98.81
การจัดนิทรรศการ	74	88.09
ให้นักเรียนค้นคว้าและจัดทำรายงาน	56	66.67
การจัดฉายวิดีโอทัศน์หรือภาพยนตร์	54	64.29
การจัดกิจกรรมเสริม	34	40.48

จากตารางที่ 5 พบว่า โรงเรียนมีการสอดแทรกความรู้และวิธีป้องกันยาเสพติดในการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ทุกแห่ง (100) ส่วนการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ แจกครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง พบว่าเกือบทั้งหมดได้จัดทำ (91.67) ที่เหลือเพียงเล็กน้อย (8.33) ตอบว่าไม่ได้จัดทำ และได้มีการจัดป้ายประกาศข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทุกแห่ง (100) ส่วนการพัฒนากระบวนการและเครื่องมือในการฝึกอบรมชีวิตที่จำเป็น เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดนั้น ส่วนใหญ่ได้จัดทำเนมีการ (78.57) และในส่วนที่เหลือ (21.43) ตอบว่าไม่ได้ดำเนินการเรื่องนี้แต่อย่างใด สำหรับการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดนั้น พบว่า การจัดป้ายประกาศมีมากที่สุด (98.81) รองลงมาคือการจัดนิทรรศการ (88.09) ส่วนการให้นักเรียนค้นคว้าและจัดทำรายงานและการจัดฉายวิดีโอทัศน์หรือภาพยนตร์ มีจำนวนมาน้อยใกล้เคียงกัน (66.67, 64.29) อันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดกิจกรรมเสริม เช่น การศึกษาดูงานนอกสถานที่ (40.48)

ตารางที่ 6 การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดด้านพัฒนาสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางเลือก

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ดำเนินการตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาสภาพแวดล้อมและ โครงสร้างให้พร้อมรับตลอดด้วย เหมาะแก่การเรียนรู้ และพัฒนาการ		
ดำเนินการ	84	100
ไม่ได้ดำเนินการ	-	-
จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการแก่นักเรียน		
จัด	84	100
ไม่จัด	-	-
การจัดอุปกรณ์กีฬาให้นักเรียน		
มี	84	100
ไม่มี	-	-
อุปกรณ์กีฬา		
เพียงพอ	51	60.71
ไม่เพียงพอ	33	39.29
การจัดชมรมต่าง ๆ		
ชมรมกีฬา	76	90.48
ชมรมดนตรี	69	82.14
ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	68	80.95
ชมรมคอมพิวเตอร์	57	67.86
ชมรมต่อต้านยาเสพติด	45	53.57
ชมรมวาดภาพ	43	51.19

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การตรวจตราดูแลสถานที่ลับตาเพื่อมิให้นักเรียนมั่วสุมกัน		
มี	80	95.24
ไม่มี	4	4.76
กิจกรรมที่ตรวจตรา		
มีอาจารย์เวรตรวจตราประจำ	70	83.33
มีนักเรียนตรวจตราเป็นประจำ	30	35.71
มีอาจารย์เวรตรวจตรานาน ๆ ครั้ง	17	20.24
มีนักเรียนตรวจตรานาน ๆ ครั้ง	7	8.33
มีการตรวจตราร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ	2	2.38

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้บริหารทุกคนได้ดำเนินการตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาเพื่อสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาสภาพแวดล้อม และ โครงสร้างของสถานศึกษาให้มีความร่มรื่น ปลอดภัย เหมาะแก่การเรียนรู้และพัฒนาการ และได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับกิจกรรม นันทนาการ ให้แก่นักเรียน พร้อมทั้งมีการจัดอุปกรณ์กีฬาให้นักเรียน (100) แต่พบว่าอุปกรณ์กีฬามีเพียงพอ เกินกว่าครึ่ง (60.71) ที่เหลือไม่เพียงพอ (39.29) สำหรับการจัดตั้งชมรมต่าง ๆ นั้น พบว่า ชมรมที่จัดตั้งมากที่สุด คือ ชมรมกีฬา (90.48) รองลงมาคือ ชมรมดนตรี (82.14) ชมรมอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม (80.95) ชมรมคอมพิวเตอร์ (67.86) ชมรมต่อต้านยาเสพติด (53.57) และ ชมรมวาดภาพ (51.19) ตามลำดับ

ส่วนการตรวจตราดูแลสถานที่ลับตาเพื่อมิให้นักเรียนมั่วสุมกันนั้น ได้มีการตรวจตราเกือบทั้งหมด (95.24) มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ได้มีการตรวจตราดังกล่าว (4.76) สำหรับกิจกรรมที่ตรวจตรา พบว่า มีอาจารย์เวรตรวจตราเป็นประจำ มากที่สุด (83.33) รองลงมา คือ มีนักเรียนตรวจตราเป็นประจำ (35.71) มีอาจารย์เวรตรวจตรานาน ๆ ครั้ง (20.24) มีนักเรียนตรวจตรานาน ๆ ครั้ง (8.33) และมีเพียงเล็กน้อยที่มีการตรวจตราร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ (2.38)

ตารางที่ 7 การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดด้านพัฒนาการบริหารและการจัดการ

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
นโยบายการป้องกันยาเสพติด		
รับทราบนโยบาย	82	97.62
ไม่ได้รับทราบนโยบายแต่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติ	1	1.19
ไม่ได้รับทราบนโยบายและ ไม่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติ	1	1.19
การรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนป้องกันยาเสพติด		
มี	70	83.33
ไม่มี	14	16.67
การดำเนินการป้องกันยาเสพติดร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ		
ทั้งภาครัฐและ เอกชน		
มี	74	88.10
ไม่มี	10	11.90
การนิเทศติดตามผล		
มี	77	91.67
เป็นประจำ	37	44.05
เป็นครั้งคราว	40	47.62
ไม่มี	7	8.33
การบริหารจัดการเมื่อพบนักเรียนใช้ยาเสพติด		
ตักเตือน	75	89.29
พักการเรียน	60	71.43
ให้ผู้ปกครองมาลาออก	42	50.00
ทำทัณฑ์บน	27	32.14

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ไล่ออกจากโรงเรียน	25	29.76
โรงเรียนนำไปรักษา	23	27.38
พักการเรียนเพื่อไปรักษา	13	15.48

จากตารางที่ 7 พบว่า นโยบายด้านการป้องกันยาเสพติดเกือบทั้งหมด (97.62) ได้รับทราบนโยบาย มีเพียงส่วนน้อย ในจำนวนที่เท่ากัน (1.19) ที่ไม่ได้รับทราบนโยบาย แต่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติ และ ไม่ได้รับทราบนโยบายและ ไม่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติ ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผนป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนนั้น ส่วนใหญ่ (83.33) ได้มีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผน ที่เหลือเพียงร้อยละ 16.67 ตอบว่า ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวเลย สำหรับการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนส่วนใหญ่ (88.10) ตอบว่า ได้ดำเนินการ ที่เหลือร้อยละ 11.90 ตอบว่า ไม่ได้ดำเนินการ ในด้านนี้ ในด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดเกือบทั้งหมด (91.67) ตอบว่ามี และมีการนิเทศติดตามผลเป็นประจำ (44.05) ซึ่งน้อยกว่าการนิเทศติดตามผลเป็นครั้งคราว (47.62) ที่เหลือ (8.33) ให้ข้อมูลว่าไม่มีการนิเทศติดตามผลเลย

สำหรับการบริหารจัดการด้วยวิธีต่าง ๆ เมื่อพบนักเรียนใช้ยาเสพติด ส่วนใหญ่ใช้วิธีการดักเตือน (89.29) รองลงมาได้แก่ พักการเรียน (71.43) ให้ผู้ปกครองมาลาออก (50.00) ทำทัณฑ์บน (32.14) ไล่ออกจากโรงเรียน (29.76) โรงเรียนนำไปรักษา (27.38) และ พักการเรียนเพื่อไปรักษา (15.48) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดด้านบุคลากร

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
จัดพัฒนาความรู้พื้นฐานการป้องกันยาเสพติดแก่บุคลากร		
จัด	71	84.52
การประชุม	58	69.05
จัดเอกสารให้ศึกษา	43	51.19
การสัมมนา	27	32.14
ศึกษาดูงาน	25	29.76
ฝึกอบรม	13	15.48
ไม่จัด	13	15.48
การส่งครูเข้ารับการอบรม สัมมนา		
มี	80	95.23
ไม่มี	4	4.77
การจัดอบรมแกนนำนักเรียน		
มี	81	96.43
ไม่มี	3	3.57
การจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้ครู		
มี	74	88.09
ไม่มี	10	11.91
การสนับสนุนด้านกำลังใจและสวัสดิการแก่ผู้ปฏิบัติงาน		
มี	59	70.24
ไม่ได้ระบุ	34	40.48
พิจารณาความดีความชอบ	12	14.29
ให้รางวัล	7	8.33
ประกาศคำชมเชย	6	7.14
ไม่มี	25	29.76

จากตารางที่ 8 พบว่า ในการพัฒนาบุคลากรเพื่อการป้องกันยาเสพติดนั้น ในด้านการพัฒนาความรู้พื้นฐานการป้องกันยาเสพติดแก่บุคลากรในโรงเรียน ส่วนใหญ่ได้จัดดำเนินการ (84.52) โดยการประชุม (69.05) รองลงมา คือ การจัดเอกสารให้ศึกษา (51.19) การสัมมนา (32.14) ศึกษาดูงาน (29.76) และฝึกอบรม (15.48) ตามลำดับ และมีเพียงร้อยละ 15.48 ที่ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้จัดกิจกรรมใด ๆ เพื่อพัฒนาความรู้พื้นฐานการป้องกันยาเสพติดแก่บุคลากรในโรงเรียน

สำหรับการส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนา เกือบทั้งหมดผู้บริหารตอบว่า ได้ดำเนินการในเรื่องนี้ (95.23) ที่เหลือเพียงเล็กน้อยที่ตอบว่า ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าว (4.77) และการจัดอบรมแก่นักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ส่วนใหญ่ได้ดำเนินการ (96.43) ที่เหลือเพียงร้อยละ 3.57 เท่านั้น ที่ตอบว่า ไม่ได้ดำเนินการ และได้มีการสนับสนุนจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดให้ครูเป็นส่วนใหญ่ (88.09) มีเพียงส่วนน้อย (11.91) ที่ไม่ได้ดำเนินการในด้านนี้ ในส่วนของการเสริมสร้างขวัญกำลังใจและสวัสดิการแก่ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันยาเสพติด ส่วนใหญ่ (70.24) ตอบว่า มีการสร้างแรงจูงใจ เช่น พิจารณาความดีความชอบ ให้รางวัล ประกาศคำชมเชย เป็นต้น ที่เหลือ (29.76) ตอบว่า ไม่ได้สนับสนุนใด ๆ แก่ครูที่ปฏิบัติงานในด้านนี้

ตารางที่ 9 การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดด้านรณรงค์ป้องกันสารเสพติด

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน		
มี	81	96.43
จัดเป็นโครงการ	76	90.48
ไม่จัดเป็นโครงการ	5	5.95
ไม่มี	3	3.57
รูปแบบการจัดรณรงค์		
เดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	71	84.52
ประกวดคำขวัญ	67	79.76
ประกวดเรียงความ	45	53.57
ตอบปัญหา	42	50.00
การแสดงละคร	32	38.10
การผลิต/พัฒนาสื่อเพื่อการรณรงค์		
มี	54	64.29
ไม่มี	30	35.71
การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โดยขอความร่วมมือจาก หน่วยงานภายนอก		
การประสานงานเพื่อขอความร่วมมือ		
มี	78	92.86
ไม่มี	6	7.14

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก	75	89.29
ด้านบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ	59	70.24
ด้านวัสดุ อุปกรณ์	53	63.10
ด้านงบประมาณ	50	59.52
ด้านเทคนิค วิธีการ	40	47.62
รางวัล	13	15.48
ไม่ได้รับ	9	10.71

จากตารางที่ 9 พบว่า การรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนนั้น เกือบทั้งหมด (96.43) ผู้บริหารได้มีการรณรงค์ โดยจัดทำเป็นโครงการเป็นส่วนใหญ่ (90.48) และไม่จัดเป็นโครงการเพียงเล็กน้อย (5.95) ที่เหลือเพียง (3.57) เท่านั้นที่ตอบว่า ไม่มีการจัดรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนแต่อย่างใด โดยรูปแบบการจัดการรณรงค์นั้น เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เติมนรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด (84.52) ประกาศคำขวัญ (79.76) ประกาศเรียงความ (53.57) ตอบปัญหา (50.00) และการแสดงละคร (38.10) ตามลำดับ ในด้านการผลิตและพัฒนาสื่อเพื่อการรณรงค์นั้น ผู้บริหารมากกว่าครึ่ง (64.29) ได้จัดทำ ที่เหลือ (35.71) ตอบว่า ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าว

การรณรงค์ที่ดำเนินงานโดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก พบว่ามีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือในการรณรงค์เป็นจำนวนมาก (92.86) มีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ไม่มีการประสานงานจากหน่วยงานภายนอก (7.14) และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเป็นจำนวนมาก (89.29) ซึ่งสิ่งที่ได้รับการสนับสนุนเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับได้ดังนี้ ได้รับสนับสนุนด้านบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ (70.24) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (63.10) ด้านงบประมาณ (59.52) ด้านเทคนิควิธีการ (47.62) ด้านรางวัล (15.48) มีที่เหลือเป็นส่วนน้อยที่ไม่ได้รับการสนับสนุนแต่อย่างใดจากหน่วยงานภายนอกในการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน (10.71)

ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

ตารางที่ 10 ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด

รายละเอียดข้อมูล	มีปัญหา		ไม่มีปัญหา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้				
ความเหมาะสมของสื่อในการให้ความรู้				
เรื่องยาเสพติด	32	38.10	52	61.90
ความรู้ของครูเรื่องการจัดทำสื่อการเรียน				
การสอนเรื่องยาเสพติด	30	35.71	54	64.29
ประสบการณ์ของครูในเรื่องการป้องกัน				
ยาเสพติด	23	27.38	61	72.62
หนังสือและเอกสารประกอบการค้นคว้าเกี่ยวกับ				
ยาเสพติด	20	23.81	64	76.19
ความรู้ความเข้าใจของครูในการสอนเรื่อง				
ยาเสพติด	15	17.86	69	82.14
ด้านพัฒนาสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางเลือก				
การดูแลสถานที่ลับตาที่เอื้อต่อการเสพยาเสพติด	35	41.67	49	58.33
การดำเนินงานของชมรมต่อต้านยาเสพติด	29	34.52	55	65.48
อุปกรณ์การเล่นกีฬาและอุปกรณ์สำหรับกิจกรรม				
นันทนาการ	23	27.38	61	72.62

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	มีปัญหา		ไม่มีปัญหา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การสนับสนุนให้มีกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน	11	13.10	73	86.90
สถานที่เล่นกีฬาสำหรับนักเรียน	8	9.52	76	90.48
ด้านการพัฒนาการบริหารและการจัดการ				
งบประมาณในการดำเนินงาน	44	52.38	40	47.62
ข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน				
ป้องกันยาเสพติด	26	30.95	58	69.05
การขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ				
ผู้ปกครอง ชุมชน	24	28.57	60	71.43
ความร่วมมือของบุคลากรในการนิเทศงาน				
ป้องกันยาเสพติด	20	23.81	64	76.19
การนำผลการประเมินผลไปใช้ในการป้องกัน				
ยาเสพติด	16	19.05	68	80.95
ด้านพัฒนาบุคลากร				
การวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เด็กติดยาเสพติด	25	29.76	59	70.24
ความร่วมมือของครูในโรงเรียนในการส่งนักเรียน				
ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือสงสัยว่าจะใช้ยาเสพติด				
มาพบครูผู้รับผิดชอบ	25	29.76	59	70.24

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	มีปัญหา		ไม่มีปัญหา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การส่งเสริมครูแนะแนวในการช่วยแก้ไขปัญห และให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ติดยาเสพติด	19	22.62	65	77.38
การบันทึกและเก็บรายงานสถิตินักเรียนที่ ยาเสพติดในโรงเรียน	19	22.62	65	77.38
การให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำสำหรับนักเรียน ที่มีปัญหาการใช้ยาเสพติด	10	11.90	74	88.10
ด้านแรงค์ป้องกันยาเสพติด				
การผลิตสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อเผยแพร่ ประเภทต่าง ๆ เพื่อการรณรงค์ที่ได้มาตรฐานและ มีคุณภาพ	48	57.14	36	42.86
บุคลากรแนะแนวหรือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	17	20.24	67	79.76
การมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมรณรงค์				
การต่อต้านยาเสพติดตามโอกาสพิเศษต่าง ๆ	12	14.29	72	85.71
การส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นสร้าง ภูมิคุ้มกันสารเสพติดแก่นักเรียน	7	8.33	77	91.67
การยกย่องและส่งเสริมนักเรียนที่ทำชื่อเสียง ให้กับโรงเรียน	2	2.38	82	67.62

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ นั้น น้อยกว่าครึ่งมีปัญหา ซึ่งเรียงลำดับของปัญหาจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความเหมาะสมของสื่อในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด (38.10) ความรู้ของครู เรื่องการจัดทำสื่อการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติด (35.71) ประสิทธิภาพของครูในเรื่องการป้องกันยาเสพติด (27.38) หนังสือและเอกสารประกอบการค้นคว้าเกี่ยวกับยาเสพติด (23.81) และความรู้ความเข้าใจของครูในการสอนเรื่องยาเสพติด (17.86) สำหรับปัญหาด้านพัฒนาสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางเลือก สามารถเรียงลำดับของปัญหาจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การดูแลสถานที่เล่นที่เอื้อต่อการเสพยาเสพติด (41.67) การดำเนินงานของชมรมต่อต้านยาเสพติด (34.52) อุปกรณ์การเล่นกีฬาและอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมนันทนาการ (27.38) การสนับสนุนให้มีกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน (13.10) และสถานที่เล่นกีฬาสำหรับนักเรียน (9.52) ส่วนปัญหาด้านพัฒนาการบริหารและการจัดการนั้น มีอยู่ 1 กิจกรรม ที่มีปัญหามากกว่าครึ่ง คือ ปัญหาเรื่องงบประมาณในการดำเนินงาน (52.38) นอกจากนั้นพบปัญหาไม่ถึงครึ่ง เรียงตามลำดับได้ดังต่อไปนี้ ปัญหาข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด (30.95) การขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ผู้ปกครอง ชุมชน (28.57) ความร่วมมือของบุคลากรในการนิเทศงานป้องกันยาเสพติด (23.81) และการนำผลการประเมินผลไปใช้ในการป้องกันยาเสพติด (19.05) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาด้านพัฒนาบุคลากรเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เด็กติดยาเสพติด (29.76) ความร่วมมือของครูในโรงเรียน ในการส่งนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือสงสัยว่าจะใช้ยาเสพติดมาพบครูผู้รับผิดชอบ (29.76) การส่งเสริมครูแนะแนวในการช่วยแก้ไข้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ติดยาเสพติด (22.62) การบันทึกและเก็บรายงานสถิตินักเรียนที่ใช้ยาเสพติดในโรงเรียน (22.62) และการให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการใช้ยาเสพติด (11.90) สำหรับปัญหาด้านมาตรการป้องกันสารเสพติด พบว่ามีอยู่ 1 กิจกรรม ที่มีปัญหามากกว่าครึ่ง คือ การผลิตสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งสื่อเผยแพร่ประเภทต่างๆ เพื่อการณรงค์ที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ (57.14) นอกจากนั้นพบปัญหาน้อยกว่าครึ่ง เรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ บุคลากรแนะแนวหรือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน (20.24) การมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดตามโอกาสพิเศษ

- ต่าง ๆ (14.29) การส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดแก่นักเรียน
(8.33) การยกย่องและส่งเสริมนักเรียนที่ทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน (2.38)

ปัญหาและข้อ สอนแนะ ในการคำ เนินงานป้องกันยา เสพติดในโรงเรียน

ปัญหาและข้อ สอนแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดนี้ จำนวน 70 ฉบับ
จากแบบสอบถาม 84 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของแบบสอบถามทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยการสรุป แล้วเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ปัญหาที่พบ พบเห็น

1. การดูแลเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่องานนักเรียน (21)
2. โรงเรียนติดต่อกับชายแดน ซึ่งทำให้การหาซื้อขายยาเสพติดมาใช้หรือส่งผ่าน (18)
3. การติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ยาเสพติดหลังเลิกเรียน (16)
4. การเปิดเผยข้อมูลของนักเรียน เรื่องแหล่งซื้อ แหล่งจำหน่าย และผู้ที่ติดยาเสพติด (15)
5. การจัดกิจกรรมไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอน (12)
6. บุคลากรบางคนยังขาดจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติงาน (11)
7. ปัญหาเรื่องผู้ปกครองของนักเรียนเอง เป็นผู้ขายยาเสพติด เช่น ยาบ้า เพราะอาชีพ
ของผู้ปกครองต้องทำงานหนัก (8)
8. ปัญหาที่เด็กนักเรียนไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ แต่ต้องมาอาศัยเช่าที่พักอยู่ (6)

ข้อ สอนแนะ

1. เจ้าหน้าที่บ้านเมืองจะต้องเอาจริงเอาจังต่อการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด (22)
2. จัดครูเข้าเยี่ยมในกลุ่มนักเรียนที่เสี่ยง (20)
3. รัฐควรมีมาตรการชัดเจน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างชัดเจน
และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ (20)

4. พยายามสร้างความรู้ ความเข้าใจระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียนต่อปัญหาการใช้ยาเสพติด (18)
5. การจัดทำกิจกรรมการป้องกันเสพติดต้องเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่อง และมีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ (17)
6. ให้บุคลากรทุกคนถือเป็นหน้าที่ในการสอดส่องดูแลนักเรียน ไม่ได้ติดยาเสพติด (11)
7. เสริมสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้ (10)
8. ผู้ปกครองต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในบ้านให้ครูทราบ เพื่อจะได้ป้องกันการติดยาของเด็กนักเรียนจากสาเหตุทางบ้าน (9)
9. การควบคุมดูแลเด็กนักเรียนในโรงเรียน จะต้องมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนักเรียน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว (8)
10. การแก้ปัญหาด้านครอบครัว จะช่วยทำให้ลดปัญหาการติดยาเสพติดของนักเรียนได้ (7)
11. โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดูแลเด็กนักเรียน (5)
12. ถ้าบุคลากรไม่เพียงพอ ให้เชิญผู้เชี่ยวชาญมาสอนหรือให้คำแนะนำที่โรงเรียน (4)
13. จัดอบรมทุกวันสุดสัปดาห์ เพื่อให้นักเรียนได้ความรู้เพิ่มเติม (3)